

MET 4
BELANGRIJKE
VRAGEN
AAN U

Gespreksnotitie bij REGIONAAL BELEIDSPLAN VRGZ 2016-2019

'VRGZ 2.0 - Integraal werken aan
veiligheid in Gelderland-Zuid'

VEILIGHEID, DAAR ZIJN WE SÁMEN VERANTWOORDELIJK VOOR

Het vaststellen van ons Regionaal Beleidsplan voor de komende vier jaar zien wij, het bestuur van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ), als een uitgelezen kans om de gemeenteraden en daarmee indirect ook de inwoners een aantal vragen voor te leggen over enkele maatschappelijke veiligheidsthema's.

Het VRGZ-bestuur, bestaande uit de burgemeesters van alle gemeenten in de regio Gelderland-Zuid, sprak op 2 oktober 2015 over zelfredzaamheid en burgerparticipatie. Gesproken is over hoe ver je als overheid moet gaan met het voorbereiden op risico's en wat daarbij de rol van burgers en bedrijfsleven zelf is. Maar ook: hoe bereik je inwoners en bedrijven zodanig dat ze zich verantwoordelijk voelen voor én actief gaan participeren in het bereiken van een veilige leefomgeving?

Dit zijn ook vragen die we u als gemeenteraad graag voorleggen als uitgangspunt voor een discussie. Daarnaast polsen wij of u de prioriteiten die de VRGZ in het Regionaal Beleidsplan voorstelt, onderschrijft. Daarmee voldoen we ook aan onze wettelijke verplichtingen.

THEMA BELEIDSPLAN: INTEGRALITEIT

Elke veiligheidsregio is wettelijk verplicht om de vier jaar een beleidsplan te maken.

In het voorliggende plan doet het bestuur van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ) een voorstel voor de multidisciplinaire ambities voor de periode 2016-2019.

De wereld verandert, er is sprake van vergrijzing, 'een terugtrekkende overheid' die meer verantwoordelijkheden neerlegt bij de burger/samenleving en op diverse vlakken moet bezuinigd worden. Het is daarom voor de VRGZ van belang om zowel binnen als buiten de organisatie de samenhang te zoeken en krachten te bundelen. Het beleidsplan heeft één overkoepelend uitgangspunt: integraliteit (zie pagina 9).

Daarnaast is ook risicogerichtheid een item in het beleidsplan; het anders kijken naar de aanpak van veiligheid en daarmee ook activiteiten op een nieuwe wijze uitvoeren (zie pagina 31). Een belangrijk gegeven daarbij is dat de VRGZ efficiënt moet omgaan met de middelen die afkomstig zijn van rijk en gemeenten.

ROL GEMEENTERAAD

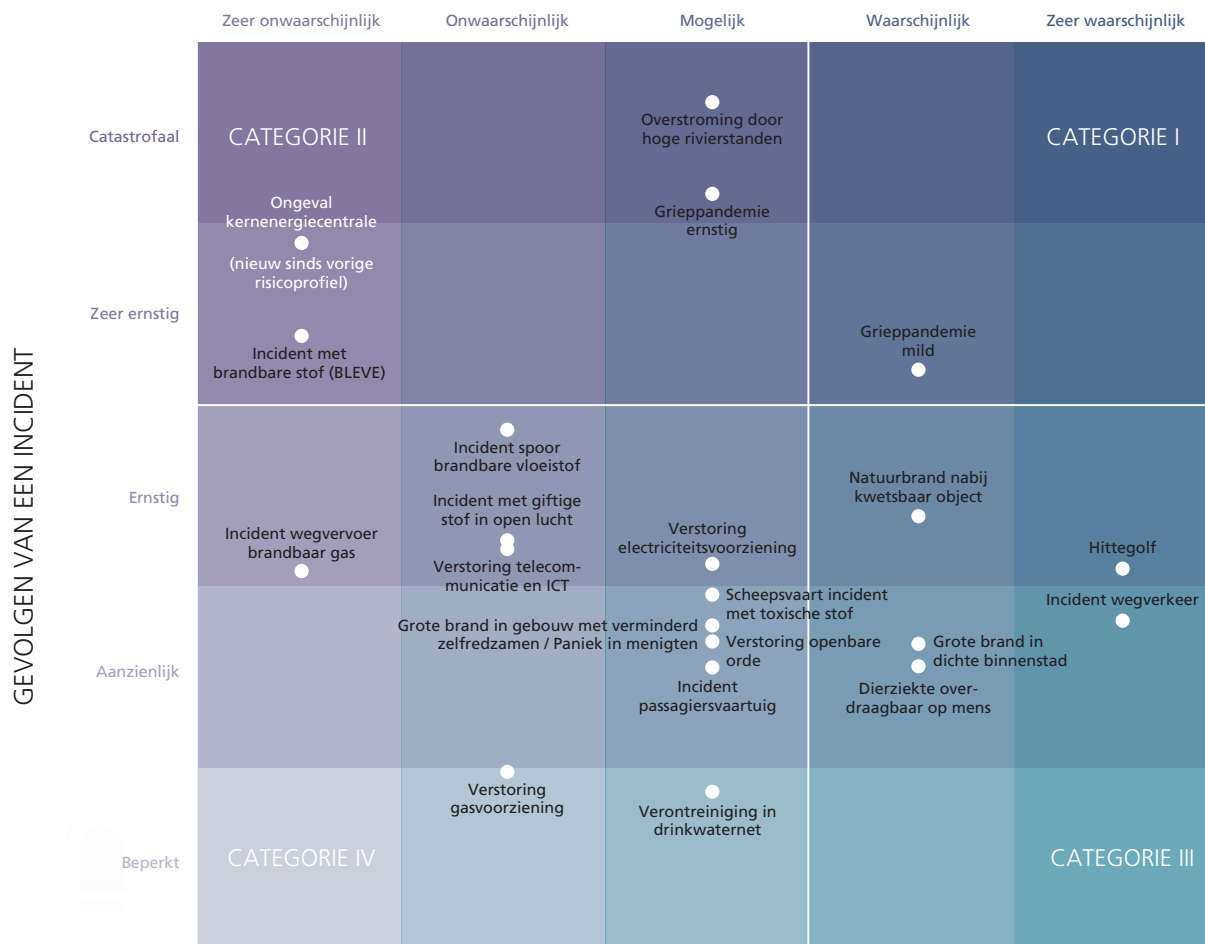
Veiligheid is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeenten, burgers en bedrijfsleven.

De gemeenteraad heeft, als democratisch vertegenwoordiger van de plaatselijke bevolking, de verantwoordelijkheid richtinggevende uitspraken te doen over kaders, waarbinnen het lokale bestuur, de VRGZ en andere hulpverlenende diensten en instellingen (als verlengstuk van de gemeente) hun activiteiten moeten uitvoeren. Vervolgens ziet de raad er op toe dat de uitvoering van de activiteiten van alle betrokken partijen bijdragen aan de invulling van deze kaders. Om die reden wordt de gemeenteraad om haar mening gevraagd met betrekking tot het Regionaal Beleidsplan.

RISICOPROFIEL

Volgens de Wet veiligheidsregio's dient het Regionaal Beleidsplan gebaseerd te zijn op een (actueel) risicoprofiel: een inventarisatie en analyse van de in de veiligheidsregio aanwezige risico's. Aan de hand van geactualiseerde scenario's en nieuwe regelgeving is gekeken naar de waarschijnlijkheid dat zich een incident voordoet en de gevolgen daarvan. Aan alle risico's in het Risicoprofiel besteedt de VRGZ in haar reguliere, jaarlijkse werkzaamheden aandacht. Hieronder ziet u een overzicht van dit profiel.

WAARSCHIJNLIJKHEID DAT EEN INCIDENT ZICH VOORDOET

PRIORITAIRE JAARRISICO'S

Op basis van dit profiel zijn in het Regionaal Beleidsplan vier prioritaire risico's benoemd die de komende vier jaar extra aandacht krijgen:

- In 2016: **water**. Bijna de hele regio heeft te maken met het risico hoogwater. Nieuwe inzichten over kansen op dijkdoorbraak hebben dit risico verder vergroot (zie pagina 16).
- In 2017: **brand en verminderd zelfredzamen**. Zowel de vergrijzing als het beleid van de overheid dat ouderen en kwetsbare personen langer zelfstandig blijven wonen, maakt extra aandacht voor dit risico belangrijk (zie pagina 18).
- In 2018: **continuïteit**. Het gaat hier om de continuïteit van vitale sectoren, zoals de stroomvoorziening, ICT en telecommunicatie, gas- en watervoorziening. De afhankelijkheid hiervan neemt toe, maar ook de onderlinge samenhang tussen de vitale sectoren (zie pagina 20).

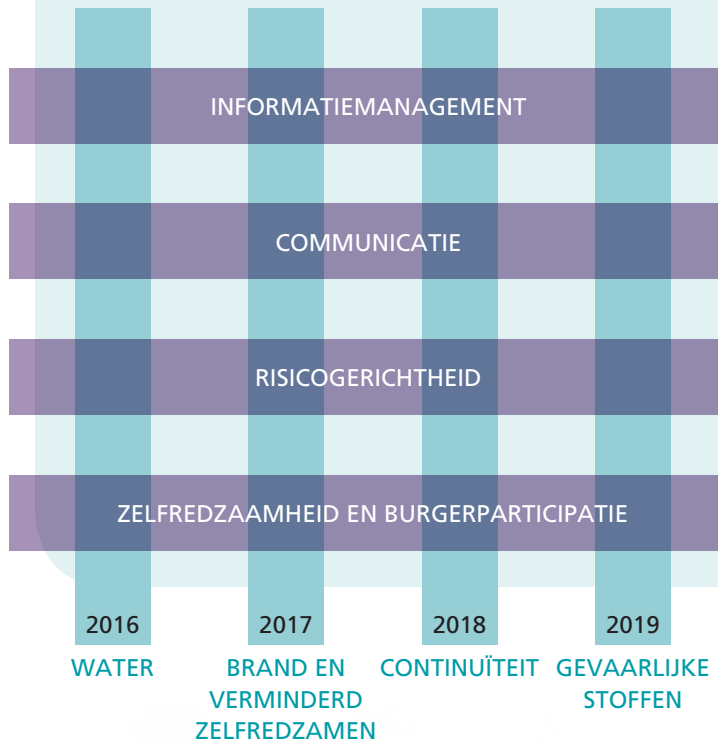
- In 2019: **gevaarlijke stoffen**. In de regio zijn inrichtingen en vervoerswegen aanwezig waar calamiteiten met gevaarlijke stoffen kunnen plaatsvinden. Afhankelijk van de behoefte in 2019, wordt dit risico nader uitgewerkt (zie pagina 22).

Doel van een jaarrisico is enerzijds een belangrijk risico in de volle breedte bekijken en onderzoeken. En anderzijds zorgt het voor een kapstok waaraan het integrale werken opgehangen kan worden en waarover zowel intern als extern helder gecommuniceerd kan worden.

Onze vraag aan u is:

Kunt u zich hierin vinden, of mist u prioritaire risico's?

MISSIE EN VISIE VRGZ

THEMA'S

Naast deze risico's willen we in de komende vier jaar aanhaken bij vier thema's die voortkomen uit landelijke en regionale ontwikkelingen;

- **Informatiemanagement:** Informatievoorzieningen en -systemen zijn landelijk in ontwikkeling, waarbij de VRGZ aanhaakt (zie pagina 25).
- **Communicatie:** Dit betreft zowel risico- als crisiscommunicatie (zie pagina 27).
- **Risicogerichtheid:** Dit lichten we hieronder toe (zie ook pagina 29).
- **Zelfredzaamheid en burgerparticipatie:** Ook hier komen we verder in deze notitie op terug (zie ook pagina 31).

Op basis van deze prioritaire risico's en thema's is het beleidsplan geschreven, dat u hierboven schematisch ziet weergegeven.

RISICOGERICHTHEID

In het verleden is de zogenaamde regeldruk vanuit de overheid toegenomen, maar dit leidde niet per definitie tot een veiliger samenleving. Vaak was dit

een reflex van de overheid op de roep van burgers en bedrijfsleven om de verantwoordelijkheid beter in te vullen, met name na incidenten. Deze gedachte werd gevoed door de opvatting dat met name de overheid verantwoordelijk is voor een veilige omgeving en de schijn dat de overheid de risico's kon beheersen.

Landelijk is de beweging te zien dat in beleid en regelgeving de focus wordt verlegd naar risicobeïnvloeding. De contacten en samenwerking tussen verschillende overheden, bedrijven, instellingen en inwoners worden belangrijker. Vroeg in het ontwikkelproces brengt elke partner zijn eigen expertise en belangen in. Daarbij neemt ook het bewustzijn van risico's bij de afzonderlijke actoren toe, evenals de erkenning dat er altijd een bepaald risico bestaat en iedereen een eigen verantwoordelijkheid heeft om het plaatsvinden van calamiteiten door eigen handelen te voorkomen. Contact en dialoog met alle betrokkenen zijn belangrijk ter aanvulling op regels en handhaving. De actieve participatie van bedrijven en burgers bevorderen wordt dan ook steeds belangrijker.

De overheid heeft bij het tot stand brengen van contact, verbindingen en samenwerking een rol als facilitator. Zij moet meer kijken naar en vooral

inventariseren wat er al in de samenleving is en bedenken wat daar aan kan worden toegevoegd. Hiervoor kan de VRGZ een beïnvloedingsanalyse toepassen.

Met een beïnvloedingsanalyse wordt inzichtelijk waar je als VRGZ en partners wel en geen invloed op hebt. Afgeleid daarvan kan worden bepaald welke verantwoordelijkheden overheid, inwoners en bedrijven hebben. Als één van de partners kan de VRGZ haar werkzaamheden hierop inrichten.

Onze vraag aan u is:

Om risicogericht te werken gaat de VRGZ per prioritair jaarrisico een beïnvloedingsanalyse maken, om doel- en resultaatgericht te kunnen werken. Hoe ziet u hierbij de rol van de gemeente?

ZELFREDZAAMHEID

Inwoners en bedrijven zullen meer dan voorheen aangesproken worden op hun eigen verantwoordelijkheid: het zelfredzaam zijn van de inwoners en personen die werkzaam zijn in bedrijven. Zelfredzaamheid betekent in deze context het vermogen van de burger om incidenten en de nasleep hiervan – zelfstandig dan wel met hulp van anderen – zoveel mogelijk te voorkomen en te beheersen.

In de praktijk is gebleken dat een groot deel van de Nederlandse bevolking zelfredzaam is, zelfs meer dan voorheen werd gedacht. Maar vanwege de vergrijzing en de ontwikkeling dat zowel ouderen

als mensen met een beperking langer zelfstandig thuis blijven wonen, is er ook een groep die onder normale omstandigheden zelfredzaam is, maar dit niet altijd is tijdens crises.

Onze vraag aan u is:

Vindt u het een eigen verantwoordelijkheid van alle inwoners – zelfredzaam én verminderd zelfredzaam – zelf actie te ondernemen voordat en wanneer zich een incident voordoet?

BURGERPARTICIPATIE

De betrokkenheid van inwoners bij de totstandkoming van beleid is een belangrijk item op dit moment.

Burgerparticipatie kan ook bevorderd worden door inwoners te betrekken bij oefeningen van de VRGZ. Zowel bij inwoners als bij de VRGZ kan dit nieuwe inzichten opleveren. Denk dan aan kennis over en handelingsperspectieven bij risico's.

Onze vraag aan u is:

VRGZ betreft inwoners door samen te gaan oefenen, of door ze bijvoorbeeld te benaderen voor een burgerpanel. Heeft u nog andere of aanvullende ideeën om burgerparticipatie bij veiligheid te bevorderen?

HOE VERDER?

1. Vervolg na consultatie gemeenteraad over het beleidsplan

Nadat we uw reactie op bovenstaande vragen hebben ontvangen, worden deze, samen met de reacties van de andere gemeenteraden in Gelderland-Zuid, verwerkt in het Regionaal Beleidsplan. Het definitieve plan zal dan ter vaststelling worden aangeboden aan het algemeen bestuur van de VRGZ.

2. Vervolg na bespreking over zelfredzaamheid en burgerparticipatie

De uitkomsten van de discussie worden door de VRGZ meegenomen in de projecten over zelfredzaamheid en risicogerichtheid. De (tussen)resultaten hiervan worden besproken met het algemeen bestuur van de VRGZ. Indien gewenst, komen we hier ook graag bij u op terug.

Hartelijk dank alvast voor uw reactie.

Met vriendelijke groet,
Marijke van Veen, Algemeen Directeur VRGZ